

Ympäristödiplomi

Energia ja kiinteistöt

Yliarkkitehti Edla Mäkelä

KIRKKOHALLITUS⁺

Minimikriteerit

- Rakennusrekisteri Basis ja energiankulutuksen seuranta
- Kiinteistöstrategia
- Energiavastaava

BASIS

- Seurakunnan kiinteistöjen ja rakennusten **perustiedot** on tarkistettu ja täydennetty.
- Rakennusten keskeiset tietokentät eli minimitiedot tulee olla täydennetty myös korjausavustusta haettaessa.
- Sähkön, lämmön ja veden kulutusta voi seurata vuositasolla kirjaamalla kulutustiedot vuoden alussa.

Energia- vastaava

- koordinoi energiankulutuksen seurantaa
 - Vähimmäistavoitteena on mitata kunkin rakennuksen vuosikulutus ja seurata kulutuksen muutoksia joko Basis-järjestelmällä tai huoltokirjan avulla.
- koordinoi energiankulutuksen vähentämiseksi tehtäviä toimenpiteitä
- koordinoi työntekijöille järjestettävää energiansäästökoulutusta
- ilmoittaa vuosittain seurakunnan osallistumisesta energiansäästöviikkoon

Kiinteistö- strategia

- Hiilineutraali kirkko 2030 -strategian mukaan vähällä käytöllä olevista tiloista luovutaan ja tilojen yhteiskäyttöä lisätään.
- **Kirkkohallituksen kiinteistöstrategiamalli** antaa selkeän ja käytännöllisen prosessin siitä, miten luodaan kymmenen vuoden tulevaisuuteen ulottuva visio ja sille toimiva kiinteistöstrategia. Malli ohjeistaa:
 - Miten väestö- ja jäsenennusteet sekä ennusteet tulevien vuosien kirkollisverotuotoista vaikuttavat toimitilojen tarpeeseen.
 - Olemassa olevan rakennus- ja kiinteistökannan inventointia ja korjausvastuun selvittämistä.
 - Kiinteistöstrategiaohje sisältää mm. esimerkkilaskurin tilojen käyttöasteesta.

Kiinteistö- strategia- malli

- Kirkkohallituksen täysistunto hyväksyi 23.2.2021 seurakuntien kiinteistöstrategiamallin, jonka käyttöohjeet sekä malliin ja ohjeisiin liittyvät lomakkeet, taulukot ja muut dokumentit löytyvät [Sakastista](#).
- Kirkkohallitus on pilotoinut kiinteistöstrategiamallia kuuden erikokoisen seurakuntatalouden kanssa. Pilotoinnin pohjalta kiinteistöstrategiamallin dokumentteja on päivitetty maaliskuussa 2023.

SEURAKUNTIEN RAKENNUSKANTA

6805 RAKENNUSTA, BASIS 16.2.2025

SUOMEN EV.LUT. KIRKKO

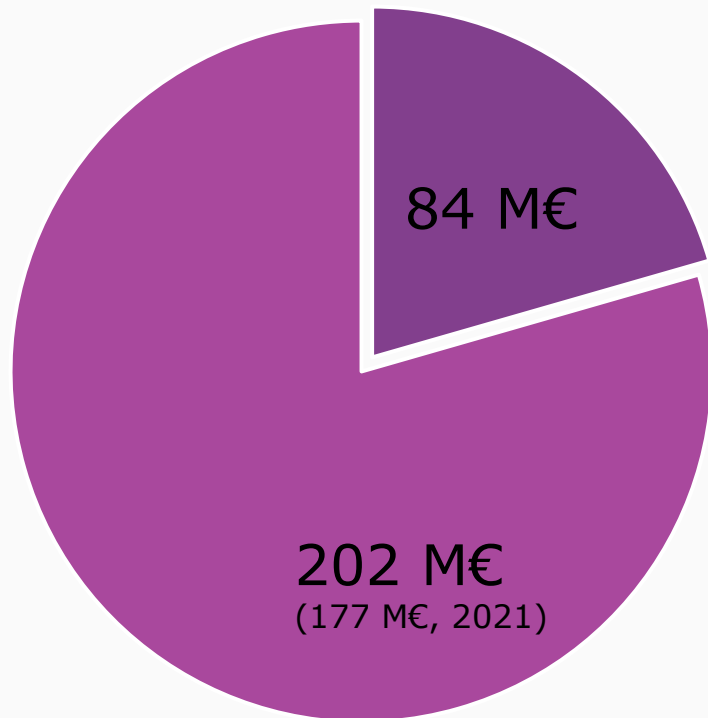
Kiinteistötoimen
kulut 2023

286 M€

267 M€, 2022
257 M€, 2021

25%

seurakuntien
vuosittaisista
toimintakuluista

KIRKOLLISET RAKENNUKSET 1299

- Kirkot 711
- Kellotapulit 305
- Siunauskappelit 266
- Hautakappelit 17

MUUT RAKENNUKSET 5087

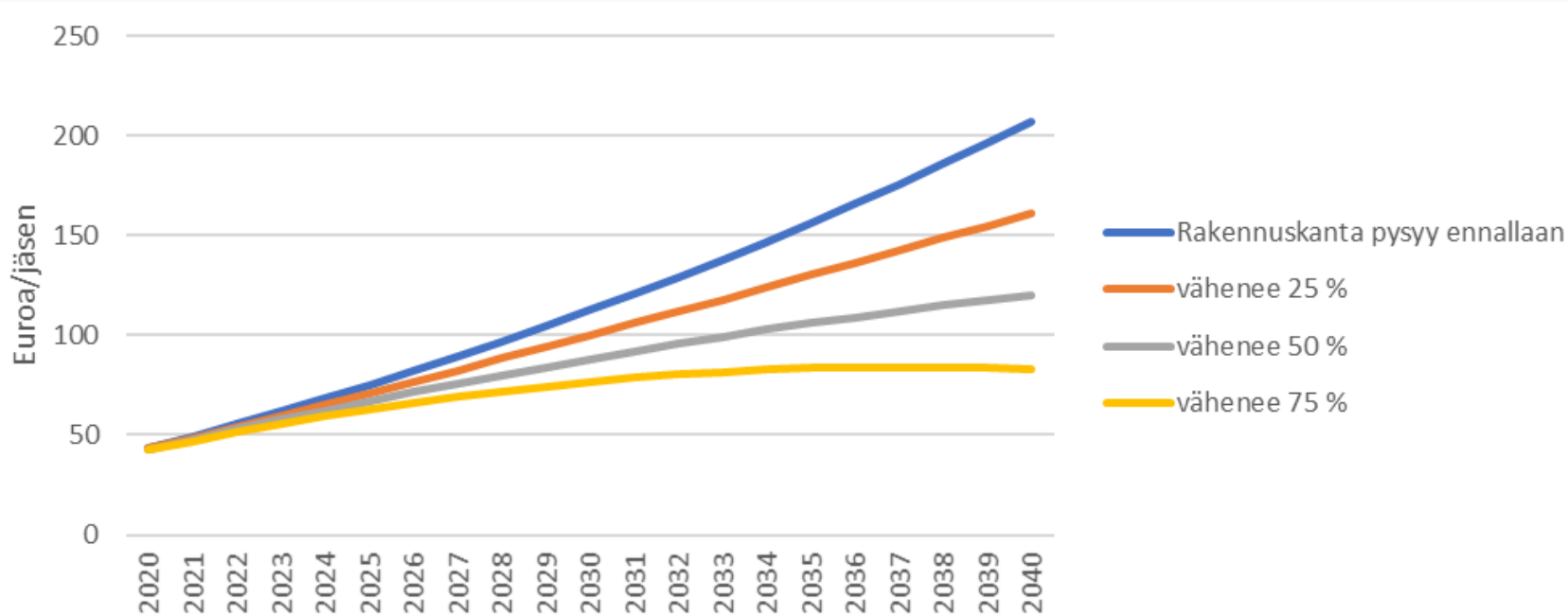
- Hautaustoimen rakennukset 1016
- Kappelit, muut kirkot 145
- Seurakuntatalot 1019
- Leiri- ja kurssikeskukset 941
- Muut rakennukset; rakenteet 1717
- Asuinrakennukset ja osakkeet 249
- ei ryhmittelyä 419

Tilojen käyttö

- Sähköiset tilojen varauskalenterit
- Yhteiskäyttötilat
- Kirkkojen monikäyttöisyys
 - ❖ [Saman katon alle -julkaisu](#)
- Rakennusten "salkutus"
BASIKSEEN:
 - ❖ Säilytettävät
 - ❖ Kehitettävät
 - ❖ Luovuttavat
 - ❖ Toistaseksi säilytettävät

SEURAKUNTIEN RAKENNUSTEN KORJAUSVELKA JA YLLÄPITOKULUT 2020-2040

OLETUKSENA, ETTÄ 20% KORJAUKSISTA JÄÄ VUOSITTAIN TEKEMÄTTÄ

Uusiutuva energia

- Hiilineutraali kirkko 2030 –strategian suosituksena on luopua öljylämmityksestä ja fossiilisilla polttoaineilla tuotetun sähkön käytöstä vuoteen 2025 mennessä.
- Tarkastetaan ja päivitetään **BASIKSESSA** rakennusten LIITTYMÄT/VARUSTUS välilehdeltä lämmitystiedot
- Tänäpä Basiksessa 11.3.2025
414 Öljylämmitteistä rakennusta
11 Kaasulämmitteistä rakennusta

Sähköinen kiinteistön huolto- ja ylläpito- järjestelmä

- **BASIKSEN** lisäksi seurakuntataloudet voivat hankkia kirkkohallituksen keväällä 2023 kilpailuttaman

Granlund Manager –sovelluksen

- Huoltotoiminnan johtamisen työkalut
- Huoltokirja
- Palvelupyynnöt
- Huoltosuunnitelma
- Kunnossapidon johtamisen työkalut
- PTS = pitkän tähtäimen suunnitelma
- Energiahallinta, seuranta ja optimointi
- Raportointi
- Mobiilisovellukset

Energian- kulutuksen vähentäminen ja energia- tehokkuus

- Energiakatselmuksissa käydään läpi **mihin energiaa kuluu** ja miten energiankäyttöä voidaan tehostaa.
- **Kulutusseurannan** avulla selvitetään kulutustaso, havaitaan kulutuksen muutokset ja pystytään selvittämään muutosten syyt.
- Lämpötilan ja kosteuden seuranta
- Lämmitysverkoston perussäädön avulla lämmitysjärjestelmä säädetään toimimaan suunnitellulla tavalla. Perussäädöllä varmistetaan, että kaikissa **huoneissa on suunnitelmien** mukainen lämpötila.
- Ilmastointijärjestelmien tasapainotus ja energiatehokkuuden huomioiminen. **Ilmastointijärjestelmän tasapainotus** parantaa myös sisäilman laatua.
- Kiinteistöjen **käyttäjien opastus** kannustaa ja motivoi välttämään tarpeetonta energiankulutusta ja vaikuttamaan kiinteistön energiankäytön tehostumiseen.

Uudis- ja korjaus- rakentaminen

- Kirkkohallitus myöntää **avustusta vain korjaushankkeisiin.**
- Kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa rakennuksessa **rakennusosat kunnostetaan**, vain korjauskelvottomat osat uusitaan
- Tiiveys tärkeämpää kuin paksu eristys
 - Esim. Paksu yläpohjan monimateriaalinen eristyskerros ei saa estää vesikaton alapuolen tuulettumista.
- Luonnonmukaiset oikeat materiaalit
 - Muovia ei tule käyttää rakenteissa tai maaleissa
 - Puurakenteisen rakennuksen puuikkunoiden tiivistys **pellavariveellä**, Ei uretaanivaahtoa
- Kirkonkellon soiton automatisointi

- **Uudisrakennus muuttuu korjausvelaksi heti kun se on valmistunut.**

Kiinteistöjen puhtaanapito

- Siivouksella suojellaan rakennusta ja vähennetään kulumista
- Valitaan ympäristöystävälliset siivousmenetelmät ja aineet
 - Lehtien haravointi lehtipuhaltimen sijaan
 - Biohajoavat tuotteet
- Roskien lajittelu
- Luovutaan kertakäyttötuotteista
- Suunnitelmalliset lumien kasauspaiikat
- Sadevesikourujen, kattokaivojen ja sadevesikaivojen säännöllinen puhdistus
- Puut, pensaat ja istutukset pois rakennusten seinustoilta

Vie mennessäs, tuo tullessas.

Kirkkohallituksen kiinteistöstrategiamallilla kohti ympäristötavoitteita

Basis-tiedot kuntoon

Rakennusten korjausohjelmat (PTS)

Faktaa siitä mihin varat riittävät

Luovutaan turhista rakennuksista ja pystytään pitämään huolta säilytettävistä rakennuksista, joihin toiminta keskittyy

Kiinteistöstrategian avulla päästään kohti hiilineutraalisuutta

SEURAKUNTIEN KOKONAISEDUN TOTEUTUMINEN

